



RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

DL-P-V-0700-3/09
dot. BPS/DSK-043-1318/09

BH-10700-58109

Warszawa, dnia 10 marca 2009 r.

SENAT POLSKI

Urząd Marszałkowski

odbięto dnia 10.03

nr 1502

podpis... (Mew)

Pani

Krystyna Bochenek

Wicemarszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

W odpowiedzi na przesłane przy piśmie Pani Marszałek z dnia 11 lutego 2009 r. oświadczenie pana senatora Jana Dobrzyńskiego złożone podczas 26. posiedzenia Senatu w dniu 5 lutego 2009 r. w sprawie opłat rocznych za odbywanie aplikacji radcowskiej i adwokackiej, uprzejmie przedstawiam, co następuje.

Zgodnie z art. 76b ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2002 r. Nr 123, poz. 1058, z późn. zm.), art. 32¹ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2002 r. Nr 123, poz. 1059, z późn. zm.) oraz art. 72a ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. - Prawo o notariacie (Dz. U. z 2008 r. Nr 189, poz. 1158) aplikacje, odpowiednio adwokacka, radcowska i notarialna, są odpłatne. Szkolenie aplikantów pokrywane jest z opłat wnoszonych przez aplikantów do właściwej okręgowej rady adwokackiej (odpowiednio właściwej rady okręgowej izby radców prawnych albo właściwej izby notarialnej). Powyższe przepisy stanowią jednocześnie upoważnienie dla Ministra Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii odpowiednio Naczelnej Rady Adwokackiej, Krajowej Rady Radców Prawnych albo Krajowej Rady Notarialnej, do określenia, w drodze rozporządzenia, wysokości opłaty rocznej za aplikację. Minister Sprawiedliwości realizując przedmiotowe upoważnienia obowiązany jest kierować się koniecznością zapewnienia właściwego poziomu wykształcenia. Jednocześnie ustawodawca zastrzegł, że wysokość tej opłaty nie może być wyższa niż sześciokrotność minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Pragnę nadmienić, iż przedmiotowe przepisy zostały dodane ustawą z dnia 30 czerwca 2005 r. o zmianie ustawy - Prawo o adwokaturze i niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 163, poz. 1361, z późn. zm.) i weszły w życie z dniem 10 września 2005 r.

Realizując zawarte w nich upoważnienia, Minister Sprawiedliwości wydał trzy rozporządzenia: z dnia 6 grudnia 2005 r. w sprawie wysokości opłaty rocznej za aplikację adwokacką (Dz. U. Nr 244, poz. 2068, z późn. zm.), z dnia 6 grudnia 2005 r. w sprawie wysokości opłaty rocznej za aplikację radcowską (Dz. U. Nr 244, poz. 2070, z późn. zm) oraz z dnia 9 grudnia 2005 r. w sprawie wysokości opłaty rocznej wnoszonej przez aplikantów notarialnych na szkolenie (Dz. U. Nr 244, poz. 2077, z późn. zm.). We wszystkich rozporządzeniach opłata roczna za aplikację została ustalona na poziomie sześciokrotności

minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalanego na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. Nr 200, poz. 1679, z późn. zm.), w wysokości obowiązującej w dniu rozpoczęcia roku szkoleniowego. Następnie, trzema rozporządzeniami z dnia 26 stycznia 2006 r. Minister Sprawiedliwości zmniejszył wysokość opłaty rocznej za aplikację adwokacką, radcowską i notarialną, do czterokrotności minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalanego na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę. W tej wysokości opłaty roczne zaczęły obowiązywać od dnia 30 stycznia 2006 r., z tym że na podstawie przepisów przejściowych, znalazły one zastosowanie także do opłat rocznych wniesionych przez aplikantów, którzy rozpoczęli odbywanie aplikacji na podstawie wyników egzaminów konkursowych przeprowadzonych na poszczególne aplikacje w dniu 10 grudnia 2005 r. Różnica w opłacie rocznej wniesionej w kwocie wyższej podlegała zwrotowi lub zaliczeniu na poczet kolejnej opłaty rocznej zgodnie z wnioskiem aplikanta.

Mając jednak na uwadze liczne wnioski zgłaszane przez aplikantów radcowskich i adwokackich w sprawie dalszego zmniejszenia opłaty rocznej za aplikację, Ministerstwo Sprawiedliwości zwróciło się do Naczelnej Rady Adwokackiej i Krajowej Rady Radców Prawnych o przedstawienie kompleksowych danych w zakresie kosztów szkolenia aplikantów w roku 2007/2008.

Z danych przedstawionych przez Naczelną Radę Adwokacką wynikało, że koszty szkolenia aplikantów adwokackich w stosunku do roku 2006 wzrosły w poszczególnych radach o ponad 20%. Pomimo to, opłata wnoszona przez aplikantów pokryła koszty aplikacji w większości rad z nadwyżką, a jedynie w przypadku czterech rad, tj. w Toruniu, Bydgoszczy, Koszalinie i Łodzi, opłaty wniesione przez aplikantów były niższe niż koszty aplikacji.

Po analizie powyższych danych oraz na podstawie wyników egzaminu konkursowego na aplikację adwokacką w roku 2008, w dniu 16 grudnia 2008 r. Minister Sprawiedliwości wydał rozporządzenie zmieniające rozporządzenie w sprawie opłaty rocznej za aplikację adwokacką (Dz. U. Nr 228, poz. 1519), w którym wysokość opłaty została ustalona na poziomie trzykrotności minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalonego na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę. Rozporządzenie to weszło w życie z dniem 24 grudnia 2008 r. Jednocześnie w przepisach przejściowych określono, iż niższa wysokość opłaty ma zastosowanie do opłat rocznych za aplikację adwokacką, począwszy od roku szkoleniowego rozpoczynającego się z dniem 1 października 2008 r., natomiast różnica w opłacie rocznej za rok 2008/2009 wniesionej w kwocie wyższej, podlega zwrotowi lub zaliczeniu na poczet kolejnej opłaty rocznej zgodnie z wnioskiem aplikanta adwokackiego.

Odnosnie wysokości opłaty rocznej za aplikację radcowską, z uwagi na fakt, iż trwa jeszcze analiza kosztów tej aplikacji, Minister Sprawiedliwości nie podjął dotychczas decyzji co do ewentualnej zmiany wysokości opłaty za szkolenie aplikantów radcowskich.

Ze wstępnej analizy przedstawionej przez Krajową Radę Radców Prawnych wynika, iż wnoszona dotychczas opłata była adekwatna do ponoszonych przez rady kosztów szkolenia aplikantów. Natomiast przedstawiona symulacja kosztów przy zastosowaniu odpłatności w wysokości trzykrotności minimalnego wynagrodzenia za pracę (tak, jak w przypadku opłaty za aplikację adwokacką), wskazuje, że we wszystkich okręgowych izbach radców prawnych występowałyby straty.

Rozważane jest wobec tego przyjęcie pośredniego wariantu, tj. ustalenia odpłatności na poziomie 3,5-krotności minimalnego wynagrodzenia za pracę, jakkolwiek wymaga to dalszej szczegółowej oceny i uzyskania dodatkowych informacji o kosztach szkolenia w poszczególnych okręgowych izbach radców prawnych. W związku z powyższym, w dniu 19 stycznia br. zwrócono się do Krajowej Rady Radców Prawnych o dodatkowe informacje na temat poszczególnych wydatków, które następnie zostaną poddane szczegółowej analizie. Ostateczna decyzja w sprawie ewentualnej zmiany wysokości opłaty rocznej za aplikację radcowską zostanie podjęta po przeanalizowaniu uzyskanych informacji.

Pragnę także nadmienić, że w odniesieniu do aplikacji notarialnej, Krajowa Rada Notarialna uchwałą z dnia 10 maja 2008 r. zwróciła się z wnioskiem o zmianę wysokości opłaty za szkolenie aplikantów i ustalenie jej wysokości ponownie na poziomie sześciokrotności minimalnego wynagrodzenia za pracę. Wniosek ten udokumentowano szczegółowym rozliczeniem kosztów aplikacji notarialnej. Minister Sprawiedliwości, mając na względzie zmianę wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę od dnia 1 stycznia 2009 r., podjął jednak decyzję o pozostawieniu wysokości opłaty za aplikację notarialną na dotychczasowym poziomie, tj. czterokrotności minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Zauważyć ponadto należy, że przepisy ustawy – Prawo o adwokaturze, ustawy o radcach prawnych i ustawy – Prawo o notariacie przewidują możliwość zwolnienia aplikantów z całości lub części opłaty, lub też rozłożenia płatności na raty, co w indywidualnych sprawach pozwala rozwiązać ewentualne problemy finansowe aplikantów.

W wyniku badania uchwał samorządu radcowskiego i adwokackiego w zakresie opłat za aplikację, które wpłynęły do Ministra Sprawiedliwości w drugim półroczu 2008 r. ustalono, że pozytywnie rozpatrzono ponad 98% składanych przez aplikantów wniosków o rozłożenie płatności za aplikację na raty. Wnioski w zakresie zwolnienia z opłaty za aplikację zostały pozytywnie rozpoznane w ponad 40% przypadków. Pozytywnie rozpatrzono również większość wniosków o odroczenie terminu płatności za aplikację. Z analizy tej wynika zatem, że przepisy pozwalające właściwym radom na zwolnienie aplikantów z opłaty, odroczenie jej płatności lub rozłożenie na raty, są w przeważającym zakresie stosowane w sposób korzystny dla aplikantów.

Z wyrazami szacunku,

Minister Sprawiedliwości
[Podpis]
Podsekretarz Stanu